

Vergaderjaar 2018–2019

27 529

Informatie- en Communicatietechnologie (ICT) in de Zorg

Nr. 171

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 februari 2019

Van 21 tot en met 26 januari 2019 vond voor de derde keer de jaarlijkse landelijke e-healthweek plaats. Tijdens deze week organiseerden 310 partners samen meer dan 270 evenementen door heel Nederland om zoveel mogelijk mensen met e-health in contact te brengen en hen de mogelijkheden ervan te laten ervaren. Hierbij informeer ik de Kamer, mede namens de Minister voor Medische Zorg en Sport (MZS) en de Staatssecretaris van VWS, over de evenementen en resultaten van deze e-healthweek.

E-health gaat om het gebruik van mensgerichte technologie die zorg ondersteunt. Patiënten kunnen met e-health meer eigen regie over hun gezondheid houden, doordat zij bijvoorbeeld direct toegang hebben tot alle medische uitslagen. Ook hoeven patiënten niet meer altijd naar het ziekenhuis, als zij bijvoorbeeld thuis zelf hun hartslag en bloedwaarden meten. Technologische aanpassingen in huis kunnen ook helpen om langer thuis te blijven wonen. Daarnaast kan e-health de zorgprofessional ontlasten en zorgen voor meer werkplezier. Denk aan een dubbele controle van medicijnen op afstand met beeldbellen, in plaats van het meelopen van extra zorgprofessional. Zo draagt e-health ook bij aan de oplossing van het tekort aan zorgpersoneel.

Om alle partijen samen te brengen die nodig zijn voor digitale ondersteuning in de zorg en hen daartoe te stimuleren en tools voor te geven, organiseerde het ECP (Platform voor de InformatieSamenleving) samen met een aantal hoofdparters (Ministerie van EZK, ZonMw, Zorgverzekeraars Nederland, ICT&Health, Health Holland en Ministerie van VWS) voor de derde keer de nationale e-healthweek. In deze week stonden opschaling (breder gebruik van goede toepassingen in Nederland) en digitale vaardigheden (welke kennis en vaardigheden zijn nodig om technologie daadwerkelijk toe te passen) centraal. Door het hele land

hebben o.a. zorgorganisaties, onderwijsinstellingen en gemeenten op originele manieren laten zien wat mogelijk is met zorg en technologie.

Evenementen

Samen met de Minister voor MZS en de Staatssecretaris van VWS heb ik tijdens de e-healthweek bij mooie evenementen gezien wat digitale ondersteuning kan bijdragen. Dit hebben wij ook aan den lijve ervaren, doordat wij alle drie een wearable droegen tijdens deze week. Voor een compilatiefilmpje hiervan verwijs ik graag naar: www.facebook.com/zorgvannu/videos/2166579583401132/.

De Minister voor MZS opende de e-healthweek bij het ICT&Health congres in het Louwman museum. Bij het ICT&Health congres waren voor circa 1500 bezoekers ongeveer 40 sessies georganiseerd over e-health. De Minister van MZS benadrukte tijdens zijn speech dat e-health hét verschil kan maken voor patiënten. Er zijn al veel goede voorbeelden en nu is de fase om deze goede voorbeelden door heel het land te verspreiden. Natuurlijk bestaan er obstakels om dit te bereiken, maar door goed samen te werken kunnen deze obstakels verminderd worden. De Minister sloot af met de boodschap dat nú het momentum is om samen de kansen die e-health biedt op te pakken om mensen een beter leven te geven in tijden van ziekte. Minder patiënt en meer mens; dáár moet het om gaan!

De Staatssecretaris bezocht Stevenshof Vitaal. In de wijk Stevenshof in Leiden hebben een aantal partijen¹ een samenwerking gestart om de wijk socialer en gezonder te maken. E-health is een belangrijk onderdeel van de brede integrale aanpak. Een prachtig voorbeeld hiervan is «the Box» met verschillende apparaten voor het uitvoeren van thuismetingen. Met The Box kunnen mensen thuis bijvoorbeeld hun bloeddruk opmeten, een hartfilmpje maken en met hun behandelend arts of verpleegkundig specialist spreken via een digitaal spreekuur. Zodoende heeft de patiënt te allen tijde inzicht in zijn gezondheidssituatie en hoeft daardoor niet te wachten tot een volgende contactmoment met een arts.

Zelf ben ik op bezoek geweest bij een innovatief verpleeghuis van Tante Louise, locatie Vissershaven. Daar heb ik mooie voorbeelden gezien van hoe technologie warme, menselijke zorg kan verbeteren en vergemakkelijken. Bijvoorbeeld door het gebruik van de Augmented Reality-bril waarmee medicatie uitgedeeld kan worden, waardoor het aantal medicatiefouten verminderd. Dit bespaart ook tijd voor de zorgprofessionals, waardoor meer tijd beschikbaar is voor aandacht voor de bewoners. Daarnaast hebben leerlingen mij verteld over hun eenzaamheidsproject. Dit is een project waarbij leerlingen wekelijks via beeldbellen in contact komen met ouderen in het verpleeghuis. Tot slot heb ik bij Tante Louise mogen zien hoe zij door middel van technologie veel bewegingsvrijheid kunnen bieden aan mensen met dementie. Bewoners met soms al vergevorderde dementieklachten dragen een polszender. De polszender ontsluit de juiste deuren, brengt de bewoners op de juiste plek en maakt dat ze – als ze te lang wegblijven – worden opgevangen door vrijwillige buurtbewoners totdat ze weer terugbracht worden naar het verpleeghuis. Hierdoor worden de bewoners zoveel als mogelijk in staat gesteld zelf hun leven in te richten. Voor een compilatiefilmpje van dit inspirerende werkbezoek zie: <https://tantelouise.nl/2019/01/21/hugodejonge/>.

¹ Stevenshof Vitaal is een initiatief van: gemeente Leiden, Zorg en Zekerheid, GGD Hollands Midden, Sociaal wijkteam, Welzijnsorganisaties, Stichting Rijncoepel, Gezondheidscentrum Stevenshof, LUMC, NELL, Hogeschool Leiden, Wijkvereniging Wijkraad Stevenshof en Reos.

Zorg van Nu

Tijdens de e-healthweek heeft het team Zorg van Nu van het Ministerie van VWS dertien evenementen bezocht. Er werden deze week meer dan 4.000 gesprekken gevoerd met mensen die de e-healthweek bezochten. Zo was het team aanwezig bij de openingsmanifestatie in het Louwman museum, bij verschillende ziekenhuizen², bij de Techparade in Dokkum, de Science tower in Rotterdam en tijdens de Zorg van Nu interne dag bij VWS.

Ook organiseerde Zorg van Nu samen met de ouderenbond KBO-PCOB een Tea health bijeenkomst. Tijdens deze bijeenkomst werden tablet-coaches en ouderenadviseurs van de bond ondersteund bij het leren van digitale vaardigheden en uitgerust met meer kennis van e-health toepassingen voor ouderen. Zij gaan deze kennis gebruiken in hun trainingen en coachingssessies met ouderen in de regio. Voor 2019 worden nog verschillende Tea-health bijeenkomsten met KBO-PCOB en Zorg van Nu georganiseerd.

Resultaten e-healthweek

Met meer dan 270 evenementen verspreid over Nederland is duidelijk geworden dat e-health op veel plekken daadwerkelijk in het zorgproces geïmplementeerd is. De pilotfase van e-healthtoepassingen is in veel zorgorganisaties voorbij en digitale zorg wordt steeds meer gezien als dé zorg van nu. Dit wordt versterkt door de ondersteuning die e-health kan bieden aan zorgprofessionals in verband met de krapte op de arbeidsmarkt. Tijdens de e-healthweek is bij diverse workshops aan elkaar laten zien hoe e-health wordt geïmplementeerd en wat helpend is bij de opschaling ervan. Financiers (banken en zorgverzekeraars) gaven ook tips en tricks hoe de nieuwe zorg gefinancierd kan worden. Daarnaast valt op dat steeds meer verbinding wordt gelegd tussen zorgorganisaties, het bedrijfsleven en het onderwijs. Zelfs partijen van buiten de zorg (o.a. Heijmans, PostNL, Fujifilm) helpen de zorg te innoveren met behulp van hun ervaring.

Om een goed beeld te krijgen van alle activiteiten die in de e-healthweek zijn georganiseerd, verwijs ik graag naar «Studio EHW» met tal van filmpjes over deze week. Tevens treft u in bijlage 1³ een infographic aan met enkele highlights.

Het Nivel en Nictiz hebben een onderzoek gedaan naar ervaringen van de bezoekers van de e-healthweek (bijlage 2)⁴. De resultaten:

- 71% van de bezoekers weet na het evenement meer van de mogelijkheden van e-health;
- 60% van de bezoekers heeft iets gehoord of gezien dat hij/zij graag wil gaan gebruiken;
- 79% van de bezoekers gaat met de informatie aan de slag: hij/ zij gaat de toepassing gebruiken, zich hierin verdiepen of er over in gesprek.

Het rapportcijfer voor het evenement dat bezocht werd kwam gemiddeld uit op een 7,8 (vorig jaar 7,9). De cijfers geven aan dat aan de doelstelling is behaald dat mensen meer kennis over e-health hebben. In bijlage 2 is te zien dat 90% van de mensen met een (chronische) aandoening, mantelzorgers en bezoekers van het ziekenhuis meer weten dan voorafgaand aan het evenement. Verder is opvallend dat de e-healthweek ook bijdraagt aan

² het IJsselland ziekenhuis, Isala, Havenpolikliniek, Tjongerschans, Radboudumc, Haga en UMC Groningen.

³ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

⁴ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

het nemen van vervolgstappen. Het signaal dat mensen graag aan de slag willen met e-health strookt met de bevindingen uit de e-healthmonitor.

Onderstaand geef ik een opsomming van een aantal resultaten van de week:

- In de aanloop naar de e-healthweek heb ik de Stimuleringsregeling E-Health Thuis (SET) gelanceerd⁵. Het doel van de SET subsidieregeling is om e-healthtoepassingen breder in te zetten en zo de kwaliteit van leven voor mensen met een zorgvraag te verbeteren of de mantelzorg te vereenvoudigen of ontzorgen.
- De e-healthweek is gestart met het in ontvangst nemen van het rapport Citrien E-health programma van de Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra (NFU) door de Minister voor MZS. Binnen het NFU-programma e-health werkten UMC's de afgelopen jaren met andere partijen samen aan het verbeteren van de samenhang en de wetenschappelijke onderbouwing van het gebruik van e-health. Er is een gezamenlijke visie op e-health opgesteld. De visie is een handreiking om de UMC's te ondersteunen bij het ontwikkelen van beleid op het gebied van verantwoord innoveren van de gezondheidszorg door middel van het inzetten van e-health.
- Het rapport van de Nederlandse Patiëntenfederatie (NPF) in het kader van het Patiëntgeheim is ook aangeboden aan de Minister voor MZS. Het rapport pleit voor een wettelijk geregeld Patiëntgeheim. De NPF vindt het essentieel dat patiënten zelf beschikken over hun eigen medische data. De Minister voor MZS heeft dit rapport naar de Tweede Kamer gestuurd⁶.
- De prijs voor de winnaar van de eHealth4All prijsvraag «Beste app voor iedereen», de beste e-Health-app die voor elke Nederlander geschikt is, werd uitgereikt door de Secretaris-Generaal van VWS. Als winnaar is de Vraagapp uit de bus gekomen. Via deze app krijgen mensen met beperkte gezondheidsvaardigheden snel antwoord op vragen die ze lastig vinden.
- De handreiking voor toegankelijke digitale zorg voor mensen met een beperking is namens de Patiëntenfederatie, Ieder(in), MIND, PGOsupport en de Oogvereniging uitgereikt aan de Secretaris-Generaal van VWS. De handreiking biedt handvatten om met digitale toegankelijkheid aan de slag te gaan en geeft goede praktijkvoorbeelden om dit te ondersteunen.
- Ook is de winnaar van de Challenge van de verpleeghuizen bekend gemaakt tijdens de e-healthweek, namelijk de zorgorganisaties Evean en Philadelphia met slim incontinentiemateriaal. Het doel van deze Challenge was met nieuwe technologie het werk van de zorgprofessionaal aantrekkelijker te maken en de kwaliteit en veiligheid van zorg te vergroten.
- Op het event «eHealth4All lokaal benutten: Hoe dan?» is de nieuwe stoppen-met-roken app Stopadvisor gelanceerd. De Stopadvisor is een app die én begrijpelijk en gebruiksvriendelijk is en rekening houdt met de problematiek van kwetsbare groepen.
- Daarnaast is de landelijke kennissite digitaal-vaardig.nl gelanceerd. De kennissite is geïnitieerd door zorgorganisatie 's Heeren Loo om hun eigen medewerkers te ondersteunen in het bevorderen van digitale vaardigheden. Het platform wordt doorontwikkeld naar een landelijk platform waar alle (toekomstige) zorgprofessionals aan de slag kunnen met het verbeteren van hun digitale vaardigheden.
- De Werkgroep Zorg 2025 en Pharos hebben tijdens de e-healthweek de Kick-off bijeenkomst «Jonge zorgverleners gaan voor Ehealth4all» georganiseerd. In deze bijeenkomst heeft de Werkgroep Zorg 2025 hun

⁵ Kamerstuk 27 529, nr. 168.

⁶ Kamerstuk 27 529, nr. 169.

statement: «Zorgprofessionals in opleiding willen leren over begeleiding van patiënten met beperkte gezondheidsvaardigheden» gepresenteerd.

- De online awards voor de door Pharmeon georganiseerde «Uw Zorg online Challenge» werden uitgereikt aan de Huisartsenpraktijk Eggink uit Leeuwarden, Huisartsenpraktijk Linthorst uit Berkel en Rodenrijs en Medsen Apotheek De Horden uit Wijk bij Duurstede en Regio Zeist.
- Een goed voorbeeld van een gemeentelijk initiatief voor opschaling kwam uit de gemeente Dalfsen. Zij organiseerden een bijeenkomst om de uitprobeerdienst voor slimme technologie verder op te schalen. Via deze uitprobeerdienst kunnen mensen digitale toepassingen uitproberen en wanneer het bevalt krijgen zij advies hoe het kan worden aangeschaft. Tijdens de e-healthweek is opschaling van dit concept door meerdere gemeenten in gang gezet.
- IKONE heeft de Patient Innovation Co-creation Award 2019 uitgereikt. Deze prijs werd uitgereikt aan de organisatie die het meest helder voor ogen heeft wat co-creatie met mensen met patiëntervaringen kan bijdragen aan de verbetering van een innovatief idee, ontwikkelproces of product. De eerste prijs is uitgereikt aan Robin Health Games. Deze serious game is een alternatief voor dieetadvies zoals dat nu wordt gegeven.
- Patiënten hebben in 2018 ruim 2 miljoen keer digitaal informatie opgevraagd (geduppt) via patiënt(en)portalen van Nederlandse ziekenhuizen. Deze resultaten werden door een symbolische cheque overhandigd aan de directeur-generaal Bas van der Dungen van VWS. Ook was dit de start van de campagne (www.ikdupp.nl), ontwikkeld door de NVZ, om het duppen bij patiënten en zorgverleners nog meer te stimuleren.
- Op zeven plekken in het land werden de regionale voorrondes voor de Nationale Zorginnovatieprijs van Health Holland gehouden. Op 14 maart wordt tijdens het HealthValley-event de winnaar bekend gemaakt.
- De app Untire of Cancer is positief ontvangen in binnen- en buitenland. Er is wereldwijd belangstelling voor dit digitale zelfmanagementprogramma dat (ex)kankerpatiënten helpt om om te gaan met de extreme vermoeidheid die deze ziekte met zich mee kan brengen.
- Babyconnect organiseerde een bijeenkomst voor bestuurders van (geboorte)zorgorganisaties, VSV's en IGO's, RSO's, deelnemers pilotregio's en andere betrokken partners. Babyconnect gaat over het digitaal uitwisselen van gegevens in de geboortezorg. Tijdens deze bijeenkomst werden onder andere de eerste resultaten van de pilotregio's gepresenteerd en is de «Roadmap 2019–2022 Realisatie digitaal informatie delen in de geboortezorg Nederland» van het programma Babyconnect overhandigd aan Erik Gerritsen, secretaris-generaal van VWS.
- Het Summa college liet zien hoe zij zich inzetten voor inspirerend onderwijs met de inzet van technologie. Het Summa College bereidt haar mbo-studenten zo goed mogelijk voor op hun toekomstige baan in de continu veranderende wereld van zorg en welzijn. Ze leveren toekomstgericht zorgonderwijs met de inzet van moderne technologie in de praktijk. Zo leveren de studenten niet alleen nu een waardevolle bijdrage aan de maatschappij, maar zijn ze ook na hun afstuderen goed voorbereid op het werkveld van de toekomst.
- Tijdens de e-healthweek zijn rondetafelgesprekken georganiseerd met HBO-instellingen om hen een actieve rol te laten spelen in de verspreiding van nieuwe ontwikkelingen op het gebied van technologie. Tijdens deze bijeenkomst is gesproken over de manier waarop HBO-lectoraten kennis over e-health beschikbaar kunnen stellen aan regionale leernetwerken.

Tot slot

Samen met het ECP en de aangesloten hoofdpartners evalueer ik de e-healthweek. De week laat zien dat iedereen bezig is het verder verspreiden van goede procesinnovaties en digitale innovaties. Deze beweging wordt de komende periode verder gestimuleerd. Hiervoor zijn tijdens de kabinetsperiode aanvullende middelen beschikbaar. Over de invulling daarvan en de voortgang van innovatie en e-health zult u binnenkort geïnformeerd worden in de voortgangsrapportage.

Wij danken alle deelnemende partners aan de e-healthweek 2019 voor hun inzet!

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
H.M. de Jonge